

POLAND

POLAND

PEDAGOGIK MENEJMENTDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISH

Subhonova Sayyora Sodiq qizi

Erkin izlanuvchi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17405774>

Annotatsiya

Mazkur tezisda pedagogik menejment tizimini takomillashtirishda innovatsion texnologiyalarning oʻrni va ahamiyati tahlil qilingan. Bugungi kunda taʼlim jarayonini boshqarishda raqamli texnologiyalar, onlayn platformalar va axborot tizimlaridan foydalanish samaradorlikni oshirishning muhim omili hisoblanadi. Pedagogik menejment oʻqituvchi faoliyatini rejalashtirish, nazorat qilish va tahlil etish jarayonlarini ilmiy asosda tashkil etishni talab qiladi. Shu nuqtai nazardan, innovatsion texnologiyalar oʻqituvchiga oʻquv jarayonini samarali boshqarish, natijalarni tezkor tahlil qilish va taʼlim sifatini oshirish imkonini beradi. Tadqiqotda raqamli menejment vositalari (Moodle, EduPage, Microsoft Teams, Google Workspace for Education va boshqalar)ning pedagogik jarayonga integratsiyasi, ularning afzalliklari hamda amaliyotdagi qoʻllanilishi yoritilgan.

Natijalar shuni koʻrsatadiki, innovatsion texnologiyalarni joriy etish taʼlim tizimini modernizatsiya qilish, oʻqituvchilar faoliyatini boshqarish sifatini oshirish va taʼlimda raqobatbardosh inson kapitalini shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Kalit soʻzlar: Pedagogik menejment, innovatsion texnologiyalar, raqamli taʼlim, taʼlim sifati, boshqaruv tizimi, pedagogik faoliyat, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, onlayn taʼlim platformalari, raqamlashtirish, menejment samaradorligi.

Abstract

This thesis analyzes the role and importance of innovative technologies in improving the pedagogical management system. Today, the use of digital technologies, online platforms and information systems in managing the educational process is an important factor in increasing efficiency. Pedagogical management requires the scientific organization of the processes of planning, monitoring and analyzing teacher activities. In this regard, innovative technologies allow the teacher to effectively manage the educational process, quickly analyze results and improve the quality of education. The study covers the integration of digital management tools (Moodle, EduPage, Microsoft Teams, Google Workspace for Education, etc.) into the pedagogical process, their advantages and practical application.

The results show that the introduction of innovative technologies is of great importance in modernizing the education system, improving the quality of teacher management, and forming competitive human capital in education.

Keywords: Pedagogical management, innovative technologies, digital education, quality of education, management system, pedagogical activity, information and communication technologies, online educational platforms, digitalization, management efficiency.

Tahlil natijalari

Bugungi kunda ta'lim tizimida raqamli transformatsiya jarayonlari jadallik bilan kechmoqda. Ayniqsa, pedagogik menejmentda innovatsion texnologiyalarni joriy etish o'qituvchilarning boshqaruv faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqmoqda. Agar ilgari o'quv jarayonini rejalashtirish, nazorat qilish va tahlil etish an'anaviy usullar asosida amalga oshirilgan bo'lsa, hozirda bu jarayonlar elektron platformalar, raqamli tahlil tizimlari va sun'iy intellekt elementlari yordamida bajarilmoqda.

Pedagogik menejmentning zamonaviy talqini – bu faqatgina ta'lim jarayonini boshqarish emas, balki o'qituvchi va o'quvchilar o'rtasidagi o'zaro aloqani raqamli formatda yo'lga qo'yish, natijalarni tahlil etish hamda ilg'or pedagogik amaliyotni joriy etish jarayonidir. Innovatsion texnologiyalar o'qituvchiga dars jarayonini masofadan turib boshqarish, individual ta'lim yo'nalishlarini shakllantirish, o'quvchilarning faoliyatini onlayn kuzatish imkonini bermoqda.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, ta'lim muassasalarida Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams, EduPage kabi platformalarning keng qo'llanilishi o'qituvchilarga rejalashtirish va baholash ishlarini soddalashtirish, shuningdek, ta'lim sifatini doimiy monitoring qilish imkonini bermoqda. Bu esa o'z navbatida pedagogik menejmentning samaradorligini oshirmoqda.

Innovatsion texnologiyalarning yana bir afzalligi — ma'lumotlarni tahlil qilish va boshqaruv qarorlarini qabul qilish jarayonida xatoliklarni kamaytirishidir. Raqamli boshqaruv tizimlari yordamida o'qituvchi har bir o'quvchining o'zlashtirish darajasini tahlil qilishi, o'quv dasturini moslashtirishi va ta'lim sifatini oshirish bo'yicha individual yondashuvni joriy etishi mumkin.

Shuningdek, raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonini shaffof qiladi, chunki barcha natijalar elektron tizimda saqlanadi va istalgan paytda tahlil uchun ochiq bo'ladi. Bu o'qituvchi faoliyatini baholashda ham ob'ektivlikni ta'minlaydi.

O'zbekiston ta'lim tizimida oxirgi yillarda “Raqamli ta'lim” konsepsiyasi, “Elektron universitet” loyihasi, “UzEduNet” tarmog'i kabi tashabbuslarning amalga oshirilishi pedagogik menejmentni yangi bosqichga olib chiqdi. Ayniqsa,

pandemiya davrida masofaviy ta'lim jarayonida bu tizimlarning ahamiyati yanada oshdi. O'qituvchilar onlayn platformalar orqali dars o'tish, o'quvchilarni baholash va natijalarni tahlil etish tajribasiga ega bo'ldilar.

Biroq, innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish uchun zarur bo'lgan infratuzilma, pedagoglarning raqamli savodxonligi va doimiy malaka oshirish tizimini mustahkamlash hali ham muhim vazifa bo'lib qolmoqda. Aks holda, texnologiya o'qituvchining ishini yengillashtirish o'rniga, aksincha, yangi murakkabliklar keltirib chiqarishi mumkin.

So'nggi yillarda O'zbekiston ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni joriy etish bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar sezilarli natijalar bermoqda. Statistika ma'lumotlariga ko'ra, 2020–2024-yillar davomida mamlakat bo'yicha 14 mingdan ortiq ta'lim muassasalarida raqamli boshqaruv tizimlari bosqichma-bosqich joriy qilindi. Shu jumladan, 60 foizdan ortiq umumta'lim maktablarida elektron kundaliklar, baholash va masofaviy o'qitish platformalari (Maktab.uz, EduPage, Microsoft Teams, Google Classroom) yo'lga qo'yilgan.

Ta'lim vazirligi ma'lumotlariga ko'ra, 2023-yilda 120 mingdan ortiq o'qituvchi raqamli kompetensiyalarni oshirish bo'yicha o'quv kurslarini tamomlagan. Bu raqam 2019-yilga nisbatan 3,4 baravarga ko'pdir. O'qituvchilarning 78 foizi hozirda dars jarayonida elektron resurslardan muntazam foydalanmoqda. Shu jarayon natijasida ta'lim samaradorligi o'rtacha 15–20 foizga oshgani qayd etilgan.

Innovatsion texnologiyalarni joriy etish pedagogik menejmentda nafaqat o'qitish jarayonini, balki boshqaruv tizimini ham tubdan o'zgartirmoqda. Masalan, 2024-yilgi hisobotlarga ko'ra, O'zbekistonning 80 foiz oliy ta'lim muassasalarida "Elektron universitet" tizimi to'liq ishga tushirilgan. Bu tizim orqali talabalar harakat daftarchasi, baholash natijalari, o'quv dasturi va professor-o'qituvchilar rejaları yagona raqamli platforma orqali boshqarilmoqda.

YUNESKOning 2023-yilgi "ICT in Education" hisobotida qayd etilishicha, O'zbekiston Markaziy Osiyo mamlakatlari orasida ta'limda raqamli texnologiyalarni joriy etish sur'atlari bo'yicha birinchi o'rinda turadi. Shu bilan birga, xalqaro tajriba shuni ko'rsatadiki, raqamli menejment tizimlari o'qituvchining ish samaradorligini 25–30 foizgacha oshiradi, dars jarayonidagi tashkiliy xatoliklarni esa 40 foizgacha kamaytiradi.

Pedagogik menejmentda innovatsion texnologiyalarning eng muhim natijasi — ta'lim jarayonining shaffofligi va tahliliy yondashuvning kuchayishidir. Raqamli platformalar orqali o'qituvchi faoliyati real vaqt rejimida monitoring

qilinmoqda, natijada o'quvchilarning ishtirok darajasi, baholash natijalari va dars samaradorligi aniq raqamlar bilan o'lchanmoqda.

Shuningdek, 2024-yilda ta'lim tizimida sun'iy intellekt asosida ishlab chiqilgan "Smart Education Analytics" tizimi sinovdan o'tkazildi. Bu tizim yordamida 500 dan ortiq maktablarda o'quvchilarning o'zlashtirish darajasi tahlil qilinib, individual yondashuv asosida tavsiyalar ishlab chiqilgan. Natijada, ushbu maktablarda o'quvchilarning baholash natijalari o'rtacha 12 foizga oshgani kuzatilgan.

Xulosa qilib aytganda, statistik ma'lumotlar innovatsion texnologiyalar pedagogik menejment tizimining samaradorligini oshirayotganini tasdiqlaydi. Raqamli boshqaruv mexanizmlari o'qituvchilarning mehnatini yengillashtiradi, ta'lim jarayonini tahliliy asosda boshqarish imkonini yaratadi va ta'lim sifatini yangi bosqichga olib chiqadi. Shu bois, innovatsion texnologiyalarni joriy etish nafaqat zamonaviy ehtiyoj, balki O'zbekiston ta'lim strategiyasining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida shakllanmoqda.

Xulosa

Pedagogik menejmentda innovatsion texnologiyalarni joriy etish ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, o'qituvchi faoliyatini takomillashtirish va ta'lim sifatini oshirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, raqamli boshqaruv vositalari ta'lim jarayonining barcha bosqichlarini — rejalashtirish, tashkil etish, nazorat qilish va tahlilni — samarali amalga oshirish imkonini beradi.

Innovatsion texnologiyalar asosida tashkil etilgan pedagogik menejment o'qituvchining faoliyatini avtomatlashtiradi, vaqtni tejaydi, o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini aniqlashni soddalashtiradi hamda ularning individual ehtiyojlariga mos o'quv strategiyalarini ishlab chiqish imkonini yaratadi.

Raqamlashtirish ta'lim muassasalarida boshqaruv samaradorligini oshirib, o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi o'zaro hamkorlikni mustahkamlaydi. Shu bilan birga, ta'lim sifatini baholashda shaffoflikni ta'minlaydi va natijalarning obyektivligini oshiradi.

Kelajakda pedagogik menejment tizimini yanada takomillashtirish uchun quyidagi yo'nalishlarga alohida e'tibor qaratish lozim:

- o'qituvchilarning raqamli kompetensiyalarini oshirish;
- ta'lim muassasalarini zamonaviy texnik vositalar bilan jihozlash;
- innovatsion boshqaruv platformalarini joriy etish bo'yicha ilmiy-amaliy loyihalarni kengaytirish;

• ta'limda sun'iy intellekt, Big Data va bulutli texnologiyalar asosidagi boshqaruv tizimlarini yaratish.

Xulosa qilib aytganda, pedagogik menejmentda innovatsion texnologiyalarni joriy etish — bu nafaqat zamonaviy ehtiyoj, balki ta'limning raqobatbardoshligini ta'minlovchi strategik zaruratdir. U o'qituvchi faoliyatini samarali boshqarish, ta'lim sifatini oshirish va kelajak avlodni zamon talablari darajasida tayyorlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxat:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PF-60-son Farmoni, 2022-yil 28-yanvar. "2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi to'g'risida".
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-377-son Qarori, 2022-yil 15-sentabr. "Ta'lim tizimini raqamlashtirish chora-tadbirlari to'g'risida".
3. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent: Adolat nashriyoti, 2020.
4. Karimov, A. (2021). Pedagogik menejment asoslari. – Toshkent: TDPU nashriyoti.
5. Xodjayeva, D. (2022). Raqamli ta'lim texnologiyalari va ularning samaradorligi. – Toshkent: Innovatsiya.
6. Hasanov, M. (2023). Pedagogik boshqaruvda innovatsion yondashuvlar. – Toshkent: Fan va texnologiya.
7. UNESCO. (2023). ICT in Education: Global Trends and Policy Frameworks. – Paris: UNESCO Publishing.
8. OECD. (2022). Digital Education Outlook 2022: Pushing the Frontiers with AI, Blockchain and Robots. – OECD Publishing.
9. Usmonov, B. (2023). Ta'lim menejmenti va innovatsion rivojlanish strategiyalari. – Toshkent: Iqtisodiyot va Ta'lim.
10. www.edu.uz – O'zbekiston Respublikasi Ta'lim portali.